

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра психології

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

на тему **«ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУПРОВОДУ
ДОПРОФІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ У ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА»**

Виконала: здобувачка вищої освіти
групи М322-с денного відділення
спеціальності 053 Психологія
ОП Психологія. Практична
психологія
Сеніна Аліна Володимирівна

Керівник:
кандидат психологічних наук,
доцент Фалько Н.М.

Рецензент:
виконувач обов'язків
начальника управління освіти
Мелітопольської міської ради
Запорізької області,
кандидат педагогічних наук
Шиліна Г.А.

Запоріжжя – 2023 рік

АНОТАЦІЯ

Здобувач вищої освіти: Сеніна Аліна Володимирівна.

Тема роботи: Психологічні особливості супроводу допрофільної підготовки учнів у діяльності практичного психолога.

Магістерська робота присвячена дослідженню психологічних особливостей допрофільної підготовки учнів, яка полягає не тільки у виборі ними освітнього профілю і майбутньої професійної діяльності, але й у пошуку і знаходженні нового змісту у вибраній сфері і побудові засобів реалізації професійних планів. Визначено критерії допрофільної підготовки в умовах профільної підготовки, а саме: ступінь прояву професійних інтересів; рівень сформованості професійних намірів; широта знань про світ професій і вимог, які стоять перед різними професіями; реалістичність професійного вибору; ступінь з'єднаності професійних інтересів і схильностей; усвідомлення особистих здібностей і можливостей; позитивне (негативне) відношення до світу професій і особистому професійному майбутньому. Розкрито специфіку психологічного супроводу допрофільної підготовки учнів, яка полягає у вирішенні основних задач: моніторинг поглибленої профорієнтації; психологічна діагностика при наборі у профільні класи.

В роботі доведено залежність професійного самовизначення учнів від успішної допрофільної підготовки; з'ясовано і доповнено зміст понять «готовність до вибору освітнього профілю», «психологічний супровід допрофільної підготовки учнів», «психологічні умови професійного самовизначення учнів в допрофільній підготовці»; систематизовано основні психологічні умови допрофільної підготовки учнів: психологічний супровід допрофільної підготовки учнів, науково-методична і психологічна підготовка вчителів до роботи в період допрофільної підготовки учнів, послідовність та наступність допрофільного та профільного етапів, впровадження єдиного діагностико-методичного комплексу; виявлено основні фактори, які визначають готовність учнів до вибору профілю навчання.

Ключові слова: допрофільна підготовка, технології допрофільної підготовки, психологічний супровід, професійне самовизначення, психологічна діагностика.

РЕФЕРАТ

Здобувач вищої освіти: Сеніна Аліна Володимирівна.

Тема роботи: Психологічні особливості супроводу допрофільної підготовки учнів у діяльності практичного психолога.

Актуальність теми дослідження: запровадження допрофільної підготовки учнів є одним з основних шляхів модернізації освіти. Основна ідея оновлення загальної середньої освіти полягає в тому, що освіта повинна стати більш функціональною, індивідуалізованою, ефективною. Допрофільна підготовка відрізняється від загальноосвітньої підготовки більш конкретними професійно орієнтованими характеристиками мотивів, цілей, засобів і результатів навчальної, продуктивної, творчої діяльності, які виступають стосовно учня у вигляді певних вимог. Допрофільну підготовку варто спрямувати на розвиток особистісної активності учнів, переробку некритично засвоєних від дорослих професійних планів й оцінок.

У зв'язку з цим виникає необхідність у розробці програми діяльності психологічної служби закладу освіти щодо профільних класів.

Об'єкт дослідження: допрофільна підготовка учнів.

Предмет дослідження - психологічні умови професійного самовизначення учнів в допрофільній підготовці.

Мета дослідження: виявити психологічні умови професійного самовизначення учнів в допрофільній підготовці і апробувати їх у ході дослідно-експериментальної роботи.

Основна гіпотеза дослідження полягає в припущенні про те, що професійне самовизначення учнів буде більш успішним, якщо на етапі допрофільної підготовки буде здійснюватися адаптація до профільного навчання з урахуванням впливу таких психологічних умов, як: психологічний супровід професійного самовизначення учнів, науково-методична і психологічна підготовка вчителів до роботи у профільних

класах, поступовість і наступність допрофільного і профільного етапів, впровадження єдиного діагностично-методичного комплексу, а також програми психологічного супроводу допрофільної підготовки учнів.

Завдання:

1. Теоретично дослідити та виявити основні компоненти психологічного супроводу освітнього процесу.

2. Визначити психологічні умови допрофільної підготовки учнів.

3. Апробувати програму формування готовності учнів до вибору профілю навчання.

4. Розробити та впровадити в освітній процес науково-методичні рекомендації щодо психологічного супроводу допрофільної підготовки учнів в системі профільного навчання.

Методологічну основу дослідження становлять фундаментальні ідеї психологічного детермінізму (О.М. Леонт`єв, С.Д. Смірнов, С.Л. Рубінштейн та ін.), принцип єдності свідомості і діяльності (Б.Г. Анан`єв, О.М. Леонт`єв, А.В. Брушлинський та ін.), особистісно-діяльнісний підхід (І.А. Зимня, А.В. Петровський, І.С. Якиманська та ін.), гуманістична теорія самоактуалізації і самореалізації особистості (А.Б. Орлов, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.), концепція професійного самовизначення особистості (Н.С. Пряжніков, Т.І. Шалавін та ін.).

Методи дослідження:

1) теоретичні: аналіз і синтез психолого-педагогічної літератури з проблеми допрофільної підготовки учнів;

2) емпіричні: анкета «Ціннісні орієнтації», тест емоцій (модифікація тесту Басса-Даркі), особистісний опитувальник Айзенка, опитувальник «Вегетативна лабільність», «Профіль» (модифікація карти зацікавлень Голомштока), «Формула професії» (модифікація методики Пряжнікова), методика «Тип мислення», «Ерудит» (методика ШТРР у модифікації Г. Резапкіної), визначення мотивації (за методикою О. Головахи),

визначення спрямованості особистості (орієнтаційна анкета), визначення професійних схильностей (методика Л. Йовайши у модифікації Г. Резапкіної), емоційний інтелект EQ (методика Н. Холла у модифікації Г. Резапкіної) експеримент (констатуючий і формуючий), спостереження, бесіди.

Новизна роботи полягає в тому, що:

- виявлена психологічна сутність допрофільної підготовки учнів, яка полягає не тільки у виборі ними освітнього профілю і майбутньої професійної діяльності, але й у пошуку і знаходженні нового змісту у вибраній сфері і побудові засобів реалізації професійних планів;

- з'ясовані критерії допрофільної підготовки в умовах профільної підготовки, а саме: ступінь прояву професійних інтересів; рівень сформованості професійних намірів; широта знань про світ професій і вимог, які стоять перед різними професіями; реалістичність професійного вибору; ступінь з'єднаності професійних інтересів і схильностей; усвідомлення особистих здібностей і можливостей; позитивне (негативне) відношення до світу професій і особистому професійному майбутньому;

- розкрита специфіка психологічного супроводу допрофільної підготовки учнів, яка полягає у вирішенні основних задач: моніторинг поглибленої профорієнтації; психологічна діагностика при наборі у профільні класи.

Достовірність одержаних результатів забезпечувалась використанням обґрунтованих і апробованих методик, адекватністю груп випробовуваних за віком і складом, коректним застосуванням методів статистичної обробки даних.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що доведена залежність професійного самовизначення учнів від успішної допрофільної підготовки; з'ясовано і доповнено зміст понять «готовність до вибору освітнього профілю», «психологічний супровід допрофільної підготовки учнів»,

«психологічні умови професійного самовизначення учнів в допрофільній підготовці»; систематизовано основні психологічні умови допрофільної підготовки учнів: психологічний супровід допрофільної підготовки учнів, науково-методична і психологічна підготовка вчителів до роботи в період допрофільної підготовки учнів, послідовність та наступність допрофільного та профільного етапів, впровадження єдиного діагностико-методичного комплексу; виявлено основні фактори, які визначають готовність учнів до вибору профілю навчання.

Практичне значення роботи полягає в тому, що матеріал дослідження може бути використаний практичними психологами гімназій, спеціалізованих шкіл у психологічному супроводі допрофільної підготовки учнів.

Структура роботи зумовлена логікою дослідження і складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. Теоретичні передумови обґрунтування психологічних умов допрофільної підготовки учнів	6
1.1. Психологічний супровід навчально-виховного процесу.....	6
1.2. Психологічний супровід допрофільної підготовки учнів.....	20
1.3. Допрофільна підготовка в діяльності практичного психолога.....	22
РОЗДІЛ II. Експериментальне дослідження процесу професійного самовизначення учнів в системі допрофільної підготовки	33
2.1. Організація і методи експериментального дослідження.....	33
2.2. Апробація програми психологічного супроводу учнів в умовах допрофільної підготовки.....	34
2.2.1. Характеристика психологічної діагностики в умовах допрофільної підготовки.....	34
2.2.2. Характеристика корекційно-розвивальної роботи в умовах допрофільної підготовки	40
2.3. Аналіз результатів експериментального дослідження.....	42
2.4. Психологічні рекомендації учасникам освітнього процесу.....	64
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	75

Ім'я користувача:
Анастасія Сухомлінова

ID перевірки:
1015963854

Дата перевірки:
25.10.2023 20:03:47 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
25.10.2023 20:06:17 EET

ID користувача:
100012861

Назва документа: Сеніна

Кількість сторінок: 72 Кількість слів: 16436 Кількість символів: 126186 Розмір файлу: 125.98 KB ID файлу: 1015642143

23.2% Схожість

Найбільша схожість: 17.3% з Інтернет-джерелом (<https://epdf.pub/-24104ce889c954263afc8cfdd226dd4e74386.html>)

17.6% Джерела з Інтернету

928

.....Сторінка 73.....

5.6% Джерела з Бібліотеки

28

.....Сторінка 82.....

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

31